

นวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Innovative Management Land and building taxes Kohlak Subdistrict
Administration Organization Muang District Prachuapkirikhan Province.

¹สรวิศ เปรมปรีดี

Sorawis Prempree¹

นักวิชาการจัดเก็บรายได้ชำนาญการ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
Expert in revenue collection Koh Lak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District,
Prachuap Khiri Khan Province

¹E-mail: Neymar.neymar7799@gmail.com

Retrieved 01-12-2024; Revised 20-12-2024; Accepted 21-12-2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สามประการ (1) เพื่อสำรวจนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักกับปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (3) เพื่อนำเสนอแนวทางนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตีความและวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากผู้ชำระภาษีในพื้นที่ ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติสำหรับการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสมการถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลักพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักกับปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพบว่า เป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพบว่า สามารถพยากรณ์นวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ได้ร้อยละ 34.2

คำสำคัญ: นวัตกรรมการจัดการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง; องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Abstract

This research were three objectives to (1) explore innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict Administration Organization Muang District Prachuabkirikhan Province. (2) explain correlation between innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict Administration Organization with affecting factors. (3) present approach of innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict Administration Organization.

This was mixed research qualitative approach data collection was in depth interview of 5 key informants. Quantitative approach, sample was 300 residents of Kohlak subdistrict administration organization. Questionaries was data collection tool analytical statistics was percent, mean standard deviation Pearsons coefficient and Multiple Regression

Findings were as follows; (1) innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict Administration Organization was high level. (2) correlation between innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict Administration Organization with affecting factors were statistical positive correlation. (3) affecting factors could forecast innovative management Land and building taxes Kohlak Subdistrict at 34.2 percent.

Keywords: Innovative Management Land and building taxes; Kohlak Subdistrict Administration Organization Muang District Prachuabkirikhan Province

บทนำ

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรืออาจเรียกสั้นๆ ว่าภาษีที่ดิน เป็นการเรียกเก็บภาษีตามกฎหมายที่มาแทนที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ ที่มีความซ้ำซ้อนกันอยู่ โดยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะเป็นรูปแบบของภาษีรายปีที่คำนวณจากมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีไว้ในครอบครอง ซึ่งจะมีเทศบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้เรียกเก็บ สำหรับที่กรุงเทพมหานครจะต้องชำระที่สำนักงานเขต ส่วนเมืองพัทยาจะต้องชำระที่ศาลาว่าการเมืองพัทยา

ผู้เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง คือ เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง หรือผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทรัพย์สินของรัฐ โดยจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ถ้าใครเป็นเจ้าของหรือครอบครองที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอยู่ในวันที่ 1 ม.ค. ของปีไหน ก็ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับ ปี

นั้นไป ถ้าเจ้าของที่ดินและเจ้าของสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินนั้นเป็นคนละคนกัน ก็ให้เจ้าของที่ดินเสียภาษีเฉพาะ ส่วนของมูลค่าที่ดิน ส่วนเจ้าของสิ่งปลูกสร้างก็เสียภาษีเฉพาะส่วนของมูลค่าสิ่งปลูกสร้างที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ที่ต้องเสียภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง เช่น บ้าน อาคาร จะต้องเสียภาษีโดยใช้มูลค่าทั้งหมดของที่ดินหรือ สิ่งปลูกสร้าง เป็นฐานในการคำนวณภาษี โดยแยกตามรายการดังนี้ 1. ที่ดิน ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน 2. สิ่งปลูกสร้าง ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์สิ่งปลูกสร้าง 3. สิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุด (คอนโด) ใช้ราคาประเมิน ทุนทรัพย์ห้องชุด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ประกาศราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูก สร้าง อัตรา ภาษีที่จัดเก็บ และรายละเอียดอื่นที่จำเป็นในการจัดเก็บภาษีในแต่ละปี ณ สำนักงาน หรือที่ทำการ ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์ของปีนั้น ซึ่งราคาประเมินทุนทรัพย์นี้จะเป็นราคา เดียวกับราคา ประเมินทุนทรัพย์ของกรมที่ดิน แต่ถ้าไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ จะมีกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคำนวณมูลค่า ซึ่งยังขณะนี้อยู่รอการประกาศอยู่ อนึ่ง ภาษีที่ดินและสิ่งปลูก สร้างจะคิดภาษีเฉพาะที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น ไม่คิดจากทรัพย์สิน อื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นโรงงาน ก็เก็บเฉพาะที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาคำนวณภาษีโดยไม่รวมเครื่องจักรหรือ อุปกรณ์ต่างๆ

ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เมื่อปี 2563 เป็นปีเริ่มแรกของการบังคับใช้ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ประกอบกับเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้เกิดปัญหาอุปสรรค ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทำให้การ ดำเนินการเกิดความล่าช้า รวมถึงประชาชนผู้เสียภาษีที่มีรายได้ลดลงจากการหยุดกิจการ ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศ ลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราร้อยละ 90 ให้กับทุกกลุ่มที่เสียภาษีในปี 2563 ไปแล้ว ทั้งนี้รายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการพัฒนาและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งในส่วนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่จะต้องดำเนินการด้วยความเป็นธรรมต่อประชาชน และประชาชนผู้เสียภาษี (กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น, 2563) การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเรื่องใหม่ทำให้ ประชาชน ขาดความเข้าใจในความสำคัญของการที่จะต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงทำให้ประชาชนไม่ ค่อยมาจ่าย ค่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บ ภาษีของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง แก่ไข และหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นต่อไป (สถาบัน พระปกเกล้า, 2563) การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครสวรรค์ มีปัญหา เนื่องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีประสบการณ์ใน ด้านการจัดการจัดเก็บ ภาษี ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความรู้เรื่องกฎหมายโดยเฉพาะ ทำให้เกิดความ ผิดพลาดในการจัดเก็บภาษี โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์จัดเก็บภาษีได้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่สามารถให้คำปรึกษาและ แก่ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ในเรื่องกฎหมายภาษีได้จัดเก็บซ้ำซ้อน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องเสีย งบประมาณไปอย่างไม่คุ้มค่า กับในกับการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง

กฎหมายภาษี และไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ไม่เข้าใจขั้นตอนการเสียภาษีพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษี และไม่เห็นถึงคุณประโยชน์ ในการนำเงินเสียภาษีที่จัดเก็บได้ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นจึงต้องศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็น องค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำข้อมูลดังกล่าว ไปพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2563)

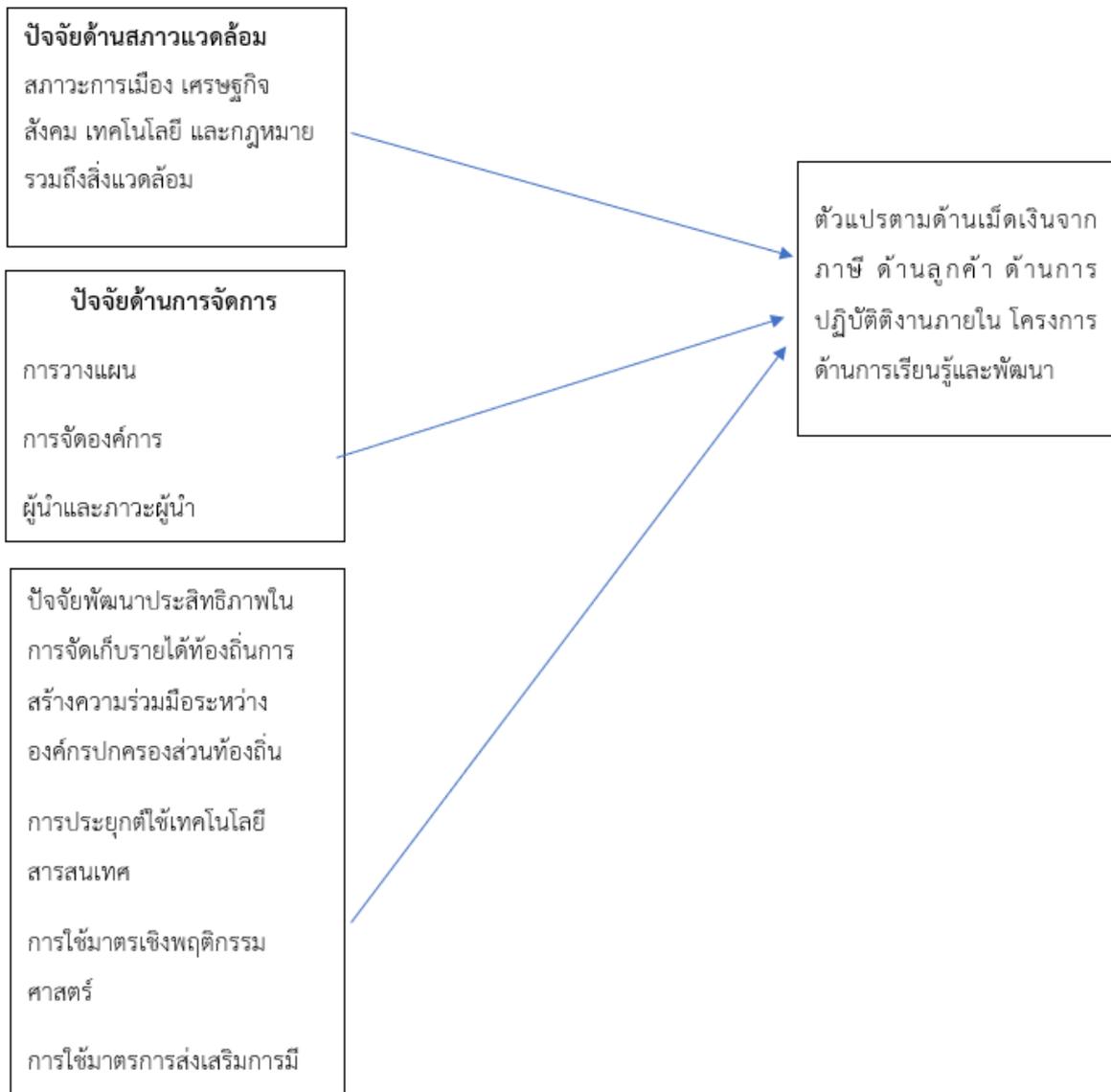
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลักกับปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการประกอบกรวิจัย ดังต่อไปนี้ นวัตกรรมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนวัตกรรมการจัดการ การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวัดความสำเร็จด้วย Balanced Scorecard บริบทพื้นที่การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ปัจจัยด้านการจัดการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตีความและวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 300 คนจากผู้ชำระภาษีในพื้นที่ ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติสำหรับการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสมการถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สถานการณ์จัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก เป็นไปในทิศทางเดียวกับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ คือ ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีหลีกเลี่ยงการชำระภาษีแบบเต็มจำนวนด้วยการ ปลูกพืชนาชนิดเพื่อขอลดภาษีที่ดินให้ชำระในยอดต่ำสุดตามกฎหมายที่ว่าด้วยการลดหย่อนให้กับที่ดินที่ใช้ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ส่วนภาษีโรงเรือนก็จัดการแปลงกรรมสิทธิ์ให้กับผู้มีสิทธิ์ได้รับการลดหย่อน ทำให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีไม่เข้าเป้าหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงมีปัญหาด้านรายได้

ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 1 นายองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก “เรารู้อยู่แล้วว่า จะต้องพบปัญหาดังกล่าว จึงเตรียมตัวในการใช้การจัดการที่ดินสมัย ดิตตาม จัดทำแผนที่ภาษี สำรวจพื้นที่จริง ขณะเดียวกันใช้การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ประชาสัมพันธ์ ความสำคัญของการชำระภาษี เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชนให้ช่วยกันชี้แจงความสำคัญของการชำระภาษีท้องถิ่น” (สัมภาษณ์เมื่อ 17 กรกฎาคม 2567)

ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 2 ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก “ปัจจุบันทางกองคลังมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ช่วยการจัดทำแผนที่ภาษีการแจ้งเตือนการชำระภาษีผ่าน application โทรศัพท์มือถือและสามารถเชื่อมต่อระบบการชำระภาษีกับธนาคารสามารถแจ้งความต้องการชำระผ่านธนาคารสามารถใช้โทรศัพท์ในการรับใบแจ้งยอดเพื่อชำระภาษี” (สัมภาษณ์เมื่อ 17 กรกฎาคม 2567)

ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก “ทางองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ช่องทางทุกประเภทในการสื่อสารกับผู้ที่มีหน้าที่ชำระภาษีให้ช่วยชำระภาษีตรงตามเวลาและยอดที่ควรจะเป็นจริงและให้ทราบความสำคัญของการชำระภาษีทุกประเภทเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและเป็นหน้าที่สำคัญของความเป็นพลเมือง” (สัมภาษณ์เมื่อ 17 กรกฎาคม 2567)

ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 4 ผู้ครอบครอง กรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง “ทางผู้ประกอบการทุกคนก็ทราบว่าต้องชำระภาษี แต่การเริ่มจัดเก็บในช่วงนี้ ทางเศรษฐกิจไม่ดีเลยทางเราก็ต้องหลีกเลี่ยงบ้างและอยากให้เห็นการพัฒนาท้องถิ่นที่ดีกว่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีเงินอุดหนุนที่มากอยู่แล้วน่าจะนำมาช่วยได้”

ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 5 ผู้ประกอบการร้านค้า “ทุกวันนี้รายจ่ายเพิ่มมากขึ้นทั้งรายจ่ายครอบครัว ที่ต้องกินใช้ไปวันๆคนค้าขายอย่างเราไม่มีรายได้ประจำแต่มีรายจ่ายประจำอย่ามารีดขนหัวนนักเลยแค่นี้ก็ชักหน้าไม่ถึงหลังไปเก็บพวกคนรวยดีกว่า”

สรุป การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล แม้จะมีนวัตกรรมในการดำเนินการที่มีความพร้อมมากแต่ผลกระทบจาก ปัจจัยสิ่งแวดล้อมเช่นภาวะเศรษฐกิจและการเมือง สังคมที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การดำเนินการยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ลักษณะประชากร จำนวนผู้ต้องชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักมีระยะเวลาครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มากที่สุด 16 ปีขึ้นไปเป็นจำนวน 276 คนคิดเป็น ร้อยละ 69 รองลงมามีระยะเวลาครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 7-15 ปีจำนวน 69คนคิดเป็น ร้อยละ 31.0 ที่น้อยที่สุดมีระยะเวลาครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 1-5 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ .3 ราคาประเมินภาษีบาทต่อตารางวาที่มีผู้ถือครองมากที่สุด ราคาประเมิน 25,001 - 30,000 บาท ต่อตารางวาจำนวน 154 คนคิดเป็น ร้อยละ38.5 รองลงมาราคาประเมิน 35,001 - 40,000 บาท ต่อตารางวาจำนวน 114 คนคิดเป็น ร้อยละ 28.5 น้อยที่สุดราคาประเมิน 50,001 บาทขึ้นไป ต่อตารางวาจำนวน 27 คนคิดเป็น ร้อยละ 6.8

กลุ่มตัวอย่างมีประเภทรุกิจอุตสาหกรรมขนาดกลาง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาอุตสาหกรรมครอบครัว จำนวน 133 คิดเป็นร้อยละ 33.2 น้อยที่สุดร้านค้าขนาดใหญ่ มีจำนวน 1 รายคิดเป็นร้อยละ 3

นวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานภายใน มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ด้านการจัดการปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.70 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ การจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก ด้านปัจจัยภายนอก ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความสำคัญต่อการแทรกแซงของผู้มีอำนาจในท้องถิ่นต่อการจัดการรายได้จากการเก็บภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.73 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเศรษฐกิจตกต่ำทำให้การชำระภาษีมียอดลดลงมีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล แนะนำการชำระภาษีผ่านทางสื่อสาร อิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านฐานข้อมูลผู้เสียภาษี

ท้องถิ่น ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านข้อมูลอาชีพกับหน่วยงานราชการ มีค่าเฉลี่ย 4.74 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาทำการชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านอาชีพให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการจัดการอาชีพกับองค์กรปกครองท้องถิ่นสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.68 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ใช้การแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับภาษีด้วยการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 4.79 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการจ่ายภาษีและค่าธรรมเนียม มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำและใช้แผนที่ภาษีในการเตรียมการจัดเก็บภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก มาตรการเชิงพฤติกรรมศาสตร์เพื่อกระตุ้นเตือน พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ใช้การแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับภาษีด้วยการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 4.79 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาบรรยายความรู้ทางภาษีและหน้าที่พลเมืองให้กับเยาวชนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ทางหน้าที่พลเมืองโดยการใช้แผ่นป้ายและทางเทคโนโลยีด้านสื่อสารมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการนำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาส่งเสริมให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการหลีกเลี่ยงการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.70 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่านวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อยู่ในระดับมากจึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้ง

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลักกับปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นเชิงบวกผลการวิเคราะห์พบว่าเป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญจึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้ง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่สามารถพยากรณ์แนวทางนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ได้เกินร้อยละ 30 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่สามารถพยากรณ์แนวทางนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักได้ร้อยละ 34.2 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้ง

อภิปรายผล

นวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานภายใน มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับบทดิษฐ์ธรร บัรรอด การเตรียมความพร้อมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนคร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีใน ด้านจุดอ่อนสำคัญ คือ ผู้บริหารเทศบาลนครทั้งสองแห่งทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนในเชิงนโยบายเท่านั้นแต่ ไม่ได้เข้าร่วมการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแต่อย่างใด ความร่วมมือของเทศบาลนครทั้งสองแห่งจะมีการ ดำเนินการแบ่งออกเป็นสองรูปแบบ คือ ความร่วมมือภายในเครือข่ายเทศบาล มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจากการเก็บภาษีสำหรับความร่วมมือภายนอกระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มีการประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ดินให้เป็นปัจจุบัน ก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเพื่อแจ้งให้กับประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบยอดการชำระภาษี รวมถึงฐานข้อมูลแผนที่ และทะเบียนทรัพย์สิน เช่นเดียวกัน ในปัจจัยปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูก สร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ใช้การแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับภาษีด้วยการใช้ เทคโนโลยีสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 4.79 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกใน การจ่ายภาษี และค่าธรรมเนียมมีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำและใช้แผนที่ ภาษีในการเตรียมการจัดเก็บภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมจัดการ จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชน พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วม ตรวจสอบการนำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาส่งเสริมให้ ประชาชนร่วมตรวจสอบการหลีกเลี่ยงการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.70 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงาน ของ นูริชา มาหิละ (2566) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนราธิวาสที่กล่าว แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูก

สร้าง คือ เพิ่มช่องทางการสื่อสารกับประชาชน หลากหลายช่องทางโดยเฉพาะการรับชำระภาษีผ่านระบบออนไลน์ และส่งเสริมพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่เพื่อความพร้อมสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

งานวิจัยของณัฐมากร ธีรวัฒนพร (2564) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการนำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาส่งเสริมให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการหลีกเลี่ยงการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ย 4.70 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุดในด้านทัศนคติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2) ปัจจัยด้านการจัดการด้านการให้บริการและด้านการจัดทำแผนที่ภาษีมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรมการจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก ด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านฐานข้อมูลผู้เสียภาษีท้องถิ่น ภาพรวมพบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านข้อมูลภาษีกับหน่วยงานราชการ มีค่าเฉลี่ย 4.74 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาทำการชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านภาษีให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่น้อยที่สุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านจัดการภาษีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.68 อยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานของมายา มิน หวันฮัชชัน อามาณียะปา และซูไวบะห์ กาโฮง ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมาก และพบว่าระดับความพร้อมในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส มีระดับความพร้อมที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังพบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงานและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการจัดเก็บ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักต้องพัฒนามุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนาของผู้บริหารและข้าราชการในการจัดการการคลังท้องถิ่น รวมถึงด้านกระบวนการปฏิบัติงานภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่

2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ควรจัดทำและใช้แผนที่ภาษีในการเตรียมการจัดเก็บภาษี ให้มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่

4. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านการจัดการภาษีกับองค์กรปกครองท้องถิ่นสมาชิกเสมอ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลักควรนำเสนอแนวทางนวัตกรรมจัดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหลัก ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก ควรทำวิจัยนวัตกรรมจัดการรายได้และการจัดทำงบประมาณเพื่อแสวงหาการจัดการคลังท้องถิ่นที่พึ่งพาตนเอง

เอกสารอ้างอิง

ณัฐमार ธีรวัฒนพร. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์*. การค้นคว้าอิสระเพื่อปริญญาโทบริหารธุรกิจ, โครงการวิทยานิพนธ์โททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มายามีน หวันฮัซซัน และคณะ. (2563). *ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส*. เอกสารประกอบการประชุมหาดีใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, จังหวัดสงขลา.

นุริชา มาหิละ. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บดินทร์ธร บั้วรอด. (2565). *การเตรียมความพร้อมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 7(1), 17-29.